

General in framason v politiki

Francozi imajo zdaj na dveh krajih vojsko: v Maroku in v Siriji. Na obeh bojiščih imajo težko stanje in velike izgube. Zanimivo je brati, kako je prišlo do upora v Siriji.

Kakšna dežela je Sirija.

Sirija meji na Palestino ali Sv. deželo in je približno tako velika, kakor Češko-slovaška, in malo manjša od Jugoslavije. Ima pa samo 3 milijone prebivalcev. Večja mesta so: Bejrut, Alepo in Damask. Prebivalci so po veliki večini mohamedanske vere, po krvi pa največ Arabci. Druzi, ki so se v prvi vrsti dvignili zoper Francoze, so mohamedanska verska ločinka in zelo fanatični. Po krvi so pristni Arabci.

Cela Sirija je po pogodbi v San Remu leta 1920. prišla pod francosko oblast, ker je Francija že pred svetovno vojsko imela v Siriji velik vpliv.

Francozi so bili pred sedanjo vstajo v teh krajih zelo priljubljeni. Vse šole in vsa trgovina je bila tod v francoskih rokah in sicer pri kristjanih in pri mohamedanih.

V Bejrutu, ki je primorsko mesto, je sedež francoskega višjega poveljnika za celo Sirijo ter sedež katoliškega škofa, ki je tudi apostolski delegat, t. j. papežev zastopnik pri francoski vladi za Sirijo. Bejrut ima 80.000 prebivalcev.

Framasonska zabitost.

Kaj je torej vzrok sedanje vstaje, ki divja že celo leto in prav nič ne poje-ma? Kratko rečeno: Nezasišana nepredvidnost francoskega višjega komandanta generala Seraila.

Francoski brezverski listi so se vedno pritoževali nad domačo francosko vlado, da podpira v Siriji katoličanstvo. Ko so prišli po vojski na krmilo protiverski radikalci, so takoj poslali v Sirijo kot vrhovnega komandanta zagrizenega framasona generala Seraila, češ, ta pač ne bo podpiral katoličanstva. Serail je prav v kratkem času pokazal svojo barvo. Razdražil je zoper Francoze vse stranke v Siriji: mohamedane, jude in kristjane ter povzročil sedanjo vojsko, ki požira kot divja zver ljudi in denar, pa še ni videti nobenega konca.

Mož je začel takoj ostro nastopati zoper katoliško Cerkev. Ko je prišel v Bejrut, katoliškega škofa še obiskal ni. In ko mu je ta zaradi ljubelega miru napravil obisk, mu Serail obiska ni hotel vrniti. Ob vseh večjih slavnostih pride francoski višji komandant v stolno cerkev, kjer mu med sv. mašo slovesno izkažejo predpisane časti kot zastopniku Francije, ki je pokroviteljica katoličanstva na Vzhodu že nad sto let. General Serail ni hotel iti v cerkev ter je očitno pokazal, da prezira katoličanstvo. Še več! Ko je potreboval vojakov, je poklical pod orožje najprej francoske misijonarje, predvsem šolske brate, tako da

so morali kar čez noč zapreti več francoskih šol, ker so morali učitelji iti nemudoma pod orožje, dočim jih v poprejšnjih časih nikdar niso pozivali, ker so kot učitelji neprenehoma delali za francosko državo. Ko je prišlo do prvih bojev z Druzi in so ti Francoze oblegali v mali trdnjavi Saida, je Serail poslal mali oddelek vojakov, da bi osvobodili trdnjavo. Postavil pa je prav v prve vrste same misijonarje, in sicer 68 po številu, če tudi so bili večinoma še le 12 dni prvi vojakih in poprej v življenju niso nikoli nosili orožja.

Tako je framasonski general nadražil proti sebi kristjane.

Druzi ga uče dostojnosti.

Še večje neumnosti si je Serail dovolil proti mohamedanskim Druzom. Po vsem svetu je znano, kako skrbno prave in pristne mohamedanske žene zagrinjajo svoje obraze in kako zelo se spodtikujejo nad evropskim ženstvom, ki hodi nezagrinjeno. Posebno strogi so v tem Druzi. V prej omenjenem mestecu Saida je general Serail priredil veliko plesno zabavo. Francoske gospe in gosposlične, posebno še žene francoskih častnikov, so prišle na ples oblečene po najnovejši modi, to je oblečene samo za silo. Na to veselico pa je general Serail povabil tudi vse imenitnejše Druze, posebno še njih višjo duhovščino in predvsem predstojnika vse duhovščine, ki ga Druzi časte kot živega svetnika, ker je neznansko strog in pobožen. Ko se je ta višja duhovščina in njih poglavar odzval povabilu ter opazil te na pol nage francoske ženske, so vsi smatrali, da se general norčuje iz njih in da je dal te ženske zato tako obleči, da bi Druze dražil, ker se njih žene tako skrbno zagrinjajo. «Pri nas poštene ljudje ženske zagrinjajo», je šejk Druzov naravnost izjavil, «ti pa si te ženske samo toliko oblekel, da so še bolj nespodobne. Bolj čedne bi bile, če bi še teh srajc ne imele, ki so na vseh koncih in krajih preozke in prekrateke». Po ti kratki izjavi je šejk s svojimi zapustil francosko veselico in Druzi so začeli pripravljati upor.

Višek evropskega barabstva.

Puške pa so počile, ko je general Serail v Damasku odprl javne hiše za svoje vojake. General je bil zaukazal, da morajo domačini dati gotovo število žensk za te lokale. Najhujše ponižanje in razžaljenje za mohamedanske Sirijane pa je bila pri tem ta okoliščina, da so bili francoski vojaki iz afrikan-skih kolonij, t. j. da so bili črnci. In za te črne, zaničevane zamorce, ki jih imajo mohamedani za sužnje, so morali dati meščani svoje bele žene in svoje hčere, ki jih tako skrbno zakrivajo, da bi jih drugi ne videli! To je bilo zanje preveč. Nastal je ponoči v Damasku

upor in sicer tako hitro in nenadoma, da je bilo veliko francoskih vojakov poklanih tako rekoč v spanju ali pa v javnih hišah in da je sam general Serail prav komaj živ ušel.

Bedasto maščevanje.

Drugi dan je dal razkačeni Serail brez usmiljenja bombardirati mesto Damask, ne da bi bil o tem poprej obvestil kristjane, ali vsaj Evropejce. Še Angleži v mestu niso vedeli v prvem trenutku za vzrok nenadnega napada.

Damask ima 170.000 prebivalcev in je za mohamedane sveto mesto, tako kakor Jeruzalem. Vsi brez razločka, mohamedani, judje in kristjani so bili razkačeni nad generalom Serailom in vojska se je širila kakor ogenj po vsi deželi.

Od tega časa teče kri v Siriji in vojska se vedno dalje širi. Sirijane podpirajo Arabci od vseh strani; podpirajo jih Turki, ki so v bližini, in domači listi so prinesli poročila, da so med Druzi, ki so najhujši puntarji, videli celo Angleže, kar pa najbrž ne bo res. Resnica pa je, da imajo Sirijani izvrstno orožje, najboljše puške in topove. Videti je bilo celo sirske aeroplane, ki so prišli prav gotovo iz Evrope.

General Serail je že davno odstavljen, vojska pa še vedno divja. Francozi o vojski le malo poročajo, drugi pa tudi ne morejo, ker je francoska vojaška cenzura zelo stroga. Arabski listi pišejo, da imajo Francozi v Siriji vsega skupaj 100.000 vojakov in vendar ljudstva ne morejo ukrotiti, ker je tako raztreseno po veliki deželi, ki je na pol puščava. Kjerkoli pa se loči kak manjši francoski oddelek od glavnih čet, je gotova stvar, da ga domačini pokončajo do zadnjega moža.

Toliko gorja povzroči en sam domišljav tepec.

Osramočeni obrekovalci

O priliki smo že pisali, kako naši primorski edinjaši izgubljajo tla in zaupanje med primorskim ljudstvom, pa se zato solznih oči zatekajo h kapitalističnim listom v Jugoslaviji, da v njih črnijo svoje nasprotnike. Ondotni listi so večkrat prinesli napade proti raznim odličnim osebam, kateri ne vlačijo jarma z edinjaši. Razume se, da poročila dobe listi iz teh krajev, zato pa bi bilo tem bolj pričakovati, da bodo poročila točna in resnična; pa niso. Zakaj ne? Zato, ker edinjaški poročevalci namenoma dodevajo laž.

Laž ima kratke noge.

Prišla je do Zagreba in se vsedla v ondotni dnevnik «Obzor». Ta je dne 13. novembra 1925. napadel g. Božo Milanovića, češ da hoče «razbiti enotno fronto» s pomočjo Malega lista, da je denuncijant itd. Ker ta očitanja niso bila resnična, je g. Milanović vložil tiskovno tožbo proti odgovornemu uredniku «Obzora».

Pravda se je vršila v Zagrebu. Liberalci so vse poskusili, da bi se rešili, pa se jim ni posrečilo. G. Milanović je zahteval zadoščenje in ga je dobil.

«Obzor» je izgubil.

Usna razprava je bila v Zagrebu dne 23. februarja letos. Udeležilo se je razprave več odličnih prič z obeh strani. Stari narodni boritelj dr. Laginja je poslal daljše pismeno poročilo, v katerem je dokazal, kako so edinjaški očitki proti Milanoviću neresnični in hudobni.

Predsednik razprave je bil gosp. Nežić, nekoč sodnik v istrskem Motovunu. On je predlagal, naj se stvar poravnava brez uradne razsodbe. Milanovićev odvetnik je pristal na to s pogojem, da «Obzor» prekliče vse obrekovanje in plača vse stroške ter globo v narodne namene. Zastopniki «Obzora» so se udali videč, da je njihova stvar izgubljena. Če bi prišlo do sodb, moral bi odgovorni urednik «Obzora» v ječo. «Obzor» je torej plačal Milanoviću za stroške (pot v Zagreb) 2000 dinarjev, njegovemu odvetniku 500 dinarjev in vrh tega še 2000 dinarjev za tiste narodne namene, katere je določil g. Milanović.

Preklic.

«Obzor» je moral tudi javno v listu preklicati vse obrekovanje in obžalovati, da je na podlagi krivih informacij škodoval časti in ugledu g. Milanovića. Ta preklic je «Obzor» natisnil še tisti dan.

Sram pa naj bo tistih, ki so od tukaj tja gor lagali. Sicer pa si jih bodo tudi onstran meje zana prejši bolj natančno ogledali. Mi jih pa že poznamo brez tega.

Kako se godi koroškim Slovincem

Te dni je obiskal Gorico odličen voditelj koroških Slovencev. Naš urednik je imel priliko, pogovarjati se z gospodom, ki mu je za «Mali list» podal sledeče poročilo:

«Plebiscit je koroške Slovence zelo potrl. Najzavednejši možje so morali bežati. Spominjam se na pisatelja Ksaverja Meška, na prošta Einspielerja, na poslanca Grafenauerja. Posebno Grafenauerja pogrešamo. To je bil mož priljubljen, kmet in organist, izvrsten govornik, bistra glava pa pošteno srce! Ves Celovec ga je poznal, ko je hodil po njem z velikim kmečkim klobukom. Grafenauer je bil strah nemškutarjev. Šel je v Jugoslavijo, za njim še drugi. Intelligence imamo premalo, to nas tlači. Toda preplašenost po nehava, slovensko ljudstvo se dram in dviga glavo. Ljudstvo je narodno bolj zavedno kot pred vojno.

— Kako pa je s šolami? — smo prašali.

— Slovenske šole nimamo niti ene. Na vsem Koroškem je en sam slovenski učitelj, pa so ga v nemško protestantovsko vas nastavili. Borili smo se za slovenske šole pred Zvezo narodov. Prosili smo kruha, dali so nam kamen: Dovolili

PODLISTEK

Zločin in kazen

(Nadaljevanje).

Po kratkem odmoru je Moric s povzdignjenim glasom rekel:

«Sam ve vse to, ni mu treba praviti. Meni ste to povedali in mi s tem prizade-li več boli, kot bi jo njemu. Naj to vaše-mu srdu zadostuje in bodite z njim usmi-ljeni. Pregrešil se je nad vami — nočam tega olepševati — sedaj je bolan mož, bolan na telesu in na duši, z eno nogo v grobu; pomislite na to, prosim vas in od-pustite mu!»

«Odpustiti?» je rekla vdova in obrnila od njega glavo h križu, ki je visel v kotu sobe. — «Ne! Mogoče mu odpusti Bog — jaz mu ne odpustim. In če sedaj hočete, da grem k njemu in govorim z njim — bom storila to; toda kaj drugega kot to mu ne morem reči».

Dočim je žena tako govorila, brez strasti, toda z odločnostjo človeka, ki si je v svoji stvari popolnoma na jasnem, so se odprla vrata sobe in priskakljalo je noter pravolaso dekletce šestih let s šol-

sko torbico na hrbtu: «Mamica, dober dan!» Ko pa je zapazila tujega gospoda, je v zadregi obstala, držeč prst v ustih. «Marija, pridi sem», je rekla vdova. «Vidite, gospod, to je moj otrok. In če bi vaš oče kdaj pozabil, kaj je meni storil — to, kar je zagrešil nad otrokom, je greh, ki vpije do neba, do sodnega dne».

Moric ni ničesar odgovoril. Vzel je klobuk, pozdravil in odšel.

Ko je zapustil sobo, je rekla Marija k Mini, ki je ves ta čas stala pri oknu: «Prosim, odpri vrata — stopnice so temne in lahko bi padel».

«Si govoril z njo? Bo prišla?» je zaklical bolnik plaho svojemu sinu, ko je zaslišal njegove korake v sosednji sobi. Moric je stopil k očetu, ki je še ležal na otomani in ga rahlo pogladil po glavi.

«Mislim, da bo prišla», je rekel.

Bolnik se je dvignil. «Prišla bo!» je ponovil z globokim vzdihom.

«Hvala Bogu».

«Moric!» — ozrl se je po svoji obleki — «ali sem primerno oblečen? Mislim, da. Daj mi krtačo sem» — odločno je iztegnil desnico — «za mojo brado. Daj mi tudi par kapljic etra — srce, veš, mi

včasih neha utripati — če mnogo govorim».

V tem, ko je Moric skušal bolnikovim željam ustreči, je s strahom preišlje-val, kako bi ga najbolje pripravil na vdovino nespravljalivost.

«Oče», je začel med odpiranjem etro-ve stekleničice, «dvomim, da bo ženska mirno govorila s teboj».

«Kako?» Bolnik ga je debelo pogledal. «Z menoj? — Kdo pač govori mirno z morilcem? — Samo ti, Moric — a samo zato — ker si moj ljubeči sin —».

«Milostljivi gospod!» je javil služab-nik, «neka žena je tu».

«Naj počaka!» je rekel Moric. «Takoj bom prišel».

«Moric», je zamrmral bolnik. «Ona — kaj me — ona je? — Malo etra prosim». S tresočo se roko je vlij Moric par kapljic na košček sladkorja in ponudil očetu; potem pa je šel bled, težko diha-joč v predsobo, kjer je stala in čakala slabo oblečena žena. S seboj je imela otroka; plaho se ji je držal za krilo.

Moric jo je pozdravil. Temno ga je pogledala s svojimi trdimi, globokoleže-čimi očmi.

«Ne morem reči drugega», je izprago-vorila nadaljujoč razgovor, s katerim

ga je odslavila iz Minině hiše. — «Ne morem — Bog naj mi pomaga!»

«In ne morete odpustiti?»

Odkimala je z glavo.

«Ali naj odidem?» je vprašala.

«Ne, vstopite. To je njegova želja».

Molče je stopal mladi mož skozi mno-go elegantnih sob do zadnje sobe.

Žena mu je sledila. Ko je obrnil gla-vo, je videla, da je premikal ustnice. Moli. Gotovo za očeta — ljubi ga. Kako pač more tega človeka kdo rad imeti!

Prišla sta do praga zadnje sobe. Moric je odprl vrata in počakal, da ga je žena došla. Hkrati sta stopila v bolni-kovo sobo.

Bolnik je sedel lepo zbravnan na oto-mani. Ženo je to zabolelo. Predstavljala si je, da ga bo videla še bolj strtega in revnega kot včeraj v vozu. Ko ga je pa bliže pogledala, je videla, da je bil bled, suh, oči je imel globoko udrti in roke, ki jih je držal krepko sklenjene na le-vem kolenu, so krčevito trepetale. To jo je zopet razveselilo.

Mali list v vsako hišo, v vsako slovensko družino!

so nam čisto slovenske šole, nemščina se v njih ne sme poučevati. Toda sami bi jih morali vzdrževati. Tega pa ne zmoremo. Zakaj pa plačujemo davke, če bi morali svoje šole še posebej plačevati?

— Ali imate kaj društev?

— Imamo jih in lepo cvetijo. Slovenske so Marijine družbe, slovenska so katoliška prosvetna društva. To je naše upanje! Slovenskih zadrug imamo 35.

— Kako pa ste politično organizirani?

— Glavno središče narodne politike je «Politično društvo za koroške Slovence v Celovcu». To vodi vse politično delo. V koroškem deželnem zboru sedita dva slovenska poslanca, v deželi smo priporili 19 županskih mest. Politiko vodita poslanca dr. Petek, zdravnik v Velikovecu, in župnik Poljanec v Celovcu. Tiskamo tednik «Koroški Slovenec», ki se je zelo razširil. Ali ste ga videli?

— Da, lep in dobro urejevan list! Pa zdaj bo začela za vas lepša doba! Sli-

šali smo nekaj o komisiji za koroško manjšino...

— To je tako: Nemške stranke bi radi pri koroških Slovencih žele glasove. Socialni demokrati so prvi predlagali, naj posebna komisija preišče, kako se nam godi... Krščanski socialci so pritrdili, mi tudi. Pogajanja se še vrše, pa vam kar povem: malo upanja imamo!

— Kako pa je s strankami med Slovenci?

— Boja, ki ga imate pri vas, mi ne poznamo. Vse naše organizacije temeljijo na krščanskih načelih. Par svobodnomiselncev imamo, a so mirni in ne izzivajo ljudstva. Naše delo v društvi in zadrugah temelji na okrožnici Leona XIII. o socialnem vprašanju. To je fundament naše edinstva!

Ko smo se poslovili od odličnega gosta, je prišla misel: Take narodne edinstvi si tudi mi želimo! Zakaj je naši «edinjaši» nočejo?

Kaj nam z dežele pišejo

Z DEŽELE.

«Edinost» je na starost postala pomembna. Celo pastirske liste ponatiskuje. Tako je prav. Vsaka stara tetka, ko se ji bliža smrt, si ovije ročnikovec okoli roke. Bog je neskončno usmiljen, morda ji grehe odpusti, ki jih je dosedaj naredila. In «Edinost» jih ima več kot dovolj! «Edinost» vabi in kliče kršč. socialce na pomoč. Lepo je to. «Edinost» namreč ve, da je naše ljudstvo že tako pokvarila versko, moralno, da ne more več popraviti, ako ji mi ne pomagamo. Ne, ne, tetka, mi ne gremo s tabo. Kar bomo mogli še rešiti in popraviti, bomo skušali sami brez tebe. Samo Bog nam pomagaj, škoda je že preveč!

«Edinost» se opira na «Slovenca» in trdi, da mora biti tako med nami edinstvo, kakor v Sloveniji slovenska fronta. To pa ne stoji. Če pride do slovenske fronte v Sloveniji, bo narod imel samo dobiček. Vodstvo bi namreč imela v rokah SLS, ki jamči za to. Slovenci bi zrastle v verskem, moralnem, gospodarskem in šolskem oziru — torej tudi v narodnem! Pri nas pa v edinstveni fronti in pod vodstvom edinjašev, bi narod trpel versko, moralno, gospodarsko... Zato mi ne moremo z vami! Ako že ne morete drugače, delajte kakor hočete in znate. Mi pa bomo tudi delali in ljudstvu pomagali. **Mi vemo, da imamo odgovornost pred Bogom** — vi pa za čast in interes!

ŠEMPOLAJ.

Iz našega kraja že dolgo ni bilo nobenega dopisa v «Malem listu». Pa se nikar ne čudite! Na polju imamo veliko dela, ni časa pisati. Med ljudmi je velika nevolja, ker z Narodnim svetom ne gre naprej. V «Edinosti» beremo toliko člankov o slogi, o Narodnem svetu pa nič! Kaj pravi poslanec Wilfan, kaj pravi njegov tovariš Besednjak? Ali se nista še nič zmenila. Mi hočemo Narodni svet, kdor ga noče, naj kar naravnost pove, da ga ne mara. (Kakor smo zvedeli čaka goriška organizacija že dva meseca odgovora na svoj predlog. Potrpite tudi vi! Opomba uredništva).

GROČANA.

Tudi iz naše vasi naj pride glas! Imamo društvo «Krasno polje», ki je lepo cvetelo. Imelo je že dve predstavi. Zdaj pa spi. Fantič, le gori vstani! — Naj tudi drugod po deželi vedo, da nismo vsi kmetje tržaške dežele taki, da bi plesali tako, kot tržaška edinjaška gospoda gode. Bogatini so naročeni na «Novice», mi revniki kmetje in rokodelci pa beremo naš «Mali list», Bog ga živi! — Za ječmen smo zorali, za krompir pa še ne. Semenskega krompirja bo primanjalo, ker je lanska letina bila slaba. Trte je bolezen lani tako skvarila, da bodo kar suhe. Sicer imamo malo vina, pa je prav dobro. Zato pa imamo grenkih davkov čez glavo. Kaj bo z nami, če nas bodo tako hudo obkladali z davki!

RICMANJE.

Veselo pričakujemo vsi praznika sv. Jožefa, ki je naše župnije patron. Daleč po Slovenskem je znana božja pot v Ricmanje za ta praznik. Včasih so hodili celo iz daljnje Kranjske zastilci sv. Jožefa sem v tržaški Breg. Pred 178 leti je bila v Ricmanjih le majhna cerkevica sv. Jurija, v njej pa oltar sv. Jožefa. Vsled čudodelne svetilke pred tistim oltarjem se je zgradila nova velika cerkev v čast sv. Jožefu leta 1749. Stala je v tistih časih približno 25 tisoč zlatih lir. Tako je popisano v mali knjižici, katera se na dan opasila prodaja pri cerkvi. V svetovni vojni je cerkev izgubila svoje premoženje, zato se v teh letih nahaja v težavnejšem položaju. Vrh tega so jo še tatovi letos obiskali, kakor smo svoječasno poročali. No za opasilo upamo, da bo vse potrebno nabavljeno.

PODGRAD v Istri.

Spoštovani g. komisar!

Gotovo vam je kot bivšemu vojaškemu poveljniku mir in korist države pri srcu. In Vaša služba zahteva, da za ta namen delujete. Tudi v občini, katero Vi upravljate, mora biti Vaš namen mir in prospeh občanarjev. Ker ste v naših krajih in razmerah nov in nepoučen, morali bi se posvetovati z modrimi možmi, kateri razmere poznajo in trezno sodijo. Žalibog ste se takoj ob nastopu oklenili pešice znanih agitatorjev, kateri se nič ne razumejo na občinske stvari, ampak iščejo le vsak svojo osebno čast in korist. S takimi svetovalci boste hodili krivo pot. Mi vam svetujemo, krenite pravočasno s te poti, sicer boste morali nekoč sami spoznati, kako so nevedne osebe zlorabile Vaše zaupanje.

Miren občanar.

Iz KOPRSKE OKOLICE.

Nič posebnih novic ne bom pisal. Povedal bom le, kako kmetu delo gre. Dolgo časa je pritisikal mraz, potem je bilo mokro vreme, da nismo mogli prijeti za oralo. Zadnji teden pa je vreme prav ugodno in zato hitimo, da dokončamo, kar smo zamudili. Zgodnji krompir je na solnčnih njivah že v zemlji. Pri nas posebno radi sadimo erfurtski krompir, ki je zelo zgoden in ga dobro prodamo. Pa bi morali menjati seme, a takega semenskega krompirja ni dobiti. Menda vlada noče dovoliti uvoza iz Nemčije, ker je tam krompir bolan. — Grah je že pognal. Če ho vreme dobro, nam bo vrget kakšno liro. Pšenica dobro klije. Pred posetvijo smo mnogi kmetje pognojili z umetnimi gnojili. Jaz sem izkusil, da se splača. Kmečkim fantom priporočam, naj napravijo poskuse z umetnimi gnojili, bodo videli, kako bodo jeseni zadovoljni. Tudi naj vzamejo včas v roke «Gospodarsko čitanko», lepo knjigo gospodarskih nauk, ki jo je poslala Mohorjeva družba. Mladina, delaj pridno na domači zemlji.

Kmetovalec.

ŠTANJEL.

O naši vasi se zelo malo čita v časopisih. Ne vemo pa kaj je vzrok, ali so ljudje predobri, hudobni ali kaj? Zato se hočemo kaj danes oglasiti. Znano je, da obstoja pri nas društvo. Pravilnega imena skoraj ne moremo povedati, kajti imen ima več ali nobenega pravega; upamo pa, da hočemo to društvo krstiti s pravim in stalnim imenom. To društvo pa je potrpežljivo preneslo dvajset let in tako bo letos obhajalo dvajsetletnico. Vseh dogodkov, katere je doživelo v teh dvajsetih letih ne moremo opisati, ker te zgodovine bi bilo preveč. To pa le hočemo omeniti, da je bilo po svetovni vojni na vrhuncu vseh sosednih kraških društev. Kmalu pa je dobilo sladko spanje in tako počivalo do lanskega leta. Lani, oziroma letos, pa mu je nekdo voščil dobro jutro in voščilo upamo, da bo imelo kaj uspeha. Zato hočemo ob priliki dvajsetletnice prirediti veliko spomladansko veselico, na velikonočni ponedeljek 5. aprila 1926. Na vsporedu bo glavna točka Finžgarjeva igra «Divji lovec». Natančnega vsporeda pa ne moremo že sedaj objaviti. Vsebinsko te lepe igre mislimo da večina pozna in zato ta dan ne bode ostal nihče doma. Prosimo sosedna društva, da bi to vpoštevala in ne prirejala ta dan veselic. Bratska društva iz okolice pa vljudno vabimo sodelovati s kako pevsko točko in javiti prej vsebino odboru.

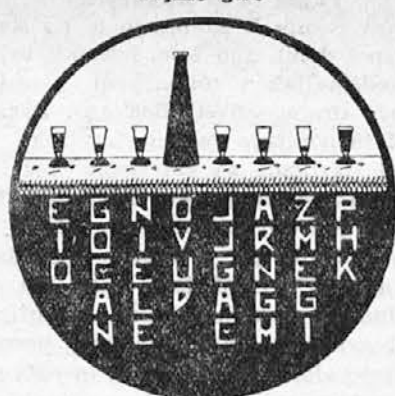
Torej ne pozabite priti na velikonočni ponedeljek v Štanjel! ODBOR.

S TINJANA.

Pred leti je bil zaupnik «Političnega društva «Edinosti». Sedaj se je vpisal v milicijo. Zakaj se je vpisal? Zato, ker je bil med vojno v Polji kaporal in komandant od provijanta od začetka do konca. Tam je biškote jedel, zato ne more pozabiti, kako lepo je biti kaporal.

Trdi orehi

Pijmo ga:

Kako se bere napis? Kdor se javi s pravilno rešitvijo, bo deležen srečanja za nagrade. Prva nagrada 10 lir. Pet nagrad dobre knjige. Rešitev je treba poslati do 1. aprila.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure

Ljudske cene.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

specijalist

za zobne in ustne bolezni sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

od 9-12 in od 3-5

Kdor rabi
Pohištvo, šivalne stroje Singer
in druge potrebščine za stanovanje

naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER

TRNOVO

pri Bistrici in OPATIJA, predno
kupi kje drugje.

Primarij kirurg sanatorija
Villa S. Giusto in občinske
bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni
kliniki profesorja Hohenegga, sprejema
vsak delavnik od 2-3 popoldne
Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

Predno prodaste

KOŽE

Kun, lisic, vider, divjih koz in
druge divjačine, kakor tudi doma-
čih živali, vprašajte za ceno.

Franc Stres, Kobarid

Zaloga usnja in raznovrstnega
obuvala, na drobno in na debelo.
Blago prvovrstno; cene take, da se
ni bati konkurence.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po
najvišjih cenah.
KRONÉ plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

v Gorici

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

JAKOB ŠULIGOJ

Prvi in edini slovenski

urar in zlatar v

GORICI

Gospodarska ulica 19

Priglasila svojo veliko zalogo vseh vrst ur, zlatnine
in srebrovine, vse po nizkih cenah.

Zobozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta

sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

in v Ajdovščini nasproti

posojilnici

Podpirajte vedno

domača podjetja

GOSPODARSTVO

Zemljiška knjiga

Poiščimo tvoje posestvo v zemljiški knjigi!

Tvoja davčna občina Knežak ima lastno glavno knjigo. Recimo, da je v tvoji davčni občini 100 posestev, torej v knjigi 100 vložkov. Ti imaš svoje imetje v davčni občini Knežak. Številka vložka 50. Vzemimo glavno knjigo davčne občine Knežak: številke vložkov tečejo od 1 naprej. Ko pridemo do številke 50, imamo tvoje imetje pred seboj: Lastnik Janez Žagar, sin pok. Luke, iz Knežaka, štev. 25. Ta vložek ima tri liste.

Kakšen je prvi list?

Prvi list, smo dejali, kaže, kako obsežno je to imetje. Izgleda pa tako:

Pagina: 180

Stran: 180

(Prima parte - Prvi del)

Partita tavolare: 50 - Comune catast.: Fontana del Conte.

Zemljeknjižni vložek: 50 - Katastr. občina: Knežak.

Katastr. številka	Numero di casa genere di coltura	Katastr. številka	Numero di casa genere di coltura
	Hišna številka vrsta obdelovanja		Hišna številka vrsta obdelave
I. zemljeknjižno telo		II. zemljeknjižno telo	
520 hiša št. 25		524 njiva	
521 vrt		525 gozd	
522 njiva		526 pašnik «Mlaka»	
528 pašnik		527 gozd	

Prvi del tega lista more imeti več strani. Čimveč parcel vsebuje vložek, tem daljši je. Preglejmo, kaj pravi prvi list.

Najprej vidimo, da vložek št. 50 začne na strani 180 glavne knjige. Prvi list se imenuje tudi list A. Zato je na vrhu ta črka A. Na levi strani na vrhu je številka vložka: 50. Na desni pa davčna občina. Parcele imajo vsaka svojo številko: kakor ima človek priimek, tako ima parcela katastralno številko. Parcele so združene v zemljeknjižna telesa.

V drugi del prvega lista ali list A (A seconda parte - A drugi del) vpisujemo vse spremembe glede parcel. Ako prodaj kako parcelo, se ta parcela briše iz tvoje vložke in se prenese v vložek kupca. Ako kupiš kako parcelo, se prenese ta parcela iz vložka prodajalca v tvoj vložek. V ta drugi del prvega lista se vpisujejo tudi vse pravice služnosti (servitute).

(Dalje prihodnjič).

Kako skačejo cene. V Trstu so se izpremenile tekom šestih let cene tako:

Živila	30. jun. 1920	20. febr. 1926
kruh	—84	2.58
testenine	1.85	3.60
riž	1.50	3.36
sladkor	6.—	6.85
maslo	12.—	22.—
olje	8.25	7.44
mleko	1.80	1.60
jajca	0.50	0.65
goveje meso	7.50	7.12
krompir	0.60	0.90
zelenjava	1.—	2.—

Skupno so se najvažnejša živila v Trstu podražila za 41 odstotkov!

Cene na tržaškem trgu na debelo. Pomaranče 120-200, mandarini 200-300, limone (zaboj) 32-37, jabolka 60-450, orehi 400, paradižniki 280-300, krompir 75-90, grah novi 300, sladka repa 90, špinača 260-400, motovilec 400-480, radič 80-520, rdeči radič 450-500, čebula 50-80, česen 400-500, kisló zelje 130-170, zeljate glave 160, karfioli 100-150, verzoti 120-160, brokoli 100-140.

Cene po Italiji. Pšenica 190-198 lir stot., Koruza 105-126, Seno 60-80, Slama 23-30. Voli 440-600, telata 430-780, krave 320-530.

Za trgovske vajence. Stariši iz Trsta, ki želijo izučiti svoje sinove za trgovske pomočnike, naj vložijo prošnjo na Urad za osobe pri Delavskih zadrugah, Trst IV. Via Cesare Battisti 21.

ZANIMIVOSTI.

Po devetih letih.

Sestre s priimkom Langes v Foiani na Južnem Tirolskem so prejele letos iz Rusije pismo od brata, od katerega niso imele nikake vesti skoraj celih sedem let. Langes je bil kot bivši avstrijski vojak zajet od Rusov leta 1915. v Karpatih in je dopisoval svojem do konca leta 1917. Po izbruhu boljševiške revolucije pa ni bilo nobenega glasu od njega. Sedaj piše sestram, da se mu je godilo prva tri leta po revoluciji zelo slabo. Pred kratkim se je oženil z neko rusko kmetico in poseduje lepo hišico in več glav živine. Pismo je hodilo iz Rusije v Poadižje okoli pet tednov.

V kraljestvu alkohola.

V nekem zagrebškem baru je v pozni noči med dvema gostoma in natakarkem došlo do nesporazuma zaradi računa. Na neko ne baš laskavo opazko enega izmed gostov je natakark odgovoril s težkim udarcem v obraz istega. Tada je skočil drugi gost — orjaške postave — in vrnil natakarku mlo za drago. Sedaj sta navalila na goste višji natakark in vratar — orjaški zamorec. Toda bila sta oba v hipu na tleh — močni gost je z enim odpravlil z brco, drugega je vrgel v steno. Lastnik nočnega lokala je nato naščuval na gosta velikega psa dobermana, ki se je vrgel na nju in se močnejšemu zagrizel v stegno. Korenjak pa je zgrabil težko mrcino in jo v roku treščil v veliko zrcalo, tako da sta oba — pes in zrcalo obležala na tleh. Razjarjena gosta sta nato vse razdejala, kar jima je prišlo pod roke, dočim so bili ostali gosti že prej pobegnili.

Papež in D'Annunzio.

Znani pesnik D'Annunzio je na stara leta spet dobil trdo šolo. Pretekli teden so predstavljali v milanskem gledališču njegovo dramo «Sveti Boštjan». Drama smeši in ponižuje velikega svetnika, ki je dal življenje za krščansko resnico. Milanski nadškof je ukazal naj se obhajajo po cerkvah zadostilne molitve. Papežev dnevnik pa je krepko povedal: «V duhu se pridružujemo velikemu zadostilnemu opraviilu Milana in trdimo, da bi morali zabraniti, da ubog pesnik, oskrnjevalec svetega, maliči in pači veliko podobo mladeniča, ki naj varje in navdušuje mlada srca Italije».

Po čem je lira?

Dne 3. marca si del ali dobil:

za 100 dinarjev	— 43.50 L.
za 100 č. kron	— 73.75 L.
za 100 fr. frankov	91.25 L.
za 100 šilingov	— 345.— L.
za 1 dolar	— 24.70 L.
za 1 funt	— 120.50 L.

Stab. Tip S Spazzal - Trieste. C. C. I. 746

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

ČEBELARJI! Matične mreže iz cinkove pločvine, 30×40 dobite v Trstu, via Giulia 74, Valentiničič.

VARČNA, pridna kuharica, ki ima tudi veselje za delo na vrtu, dobi službo v farovžu. Naslov naj sporoči Mal. listu.

V mojih vrtovih imam več tisoč sadnih dreves za presaditi kakor: češnje, navadnih in rumenih, hrušk in jablan. V zalogi imam tudi sadnega vina in jesiha. Kdor želi kupiti naj sporoči na naslov: I. Hrabar, posest. trg. in gost., Brdo, p. Jelšane - Istra.

PRODAM DINAMO za električno luč, 3/4 konjske sile, zadosten za razsvetljavo ene vasi. Ali ga zamenjam za manjšega za 1 konjsko silo. Dinamo je popolnoma zanesljiv. Vsa pojasnila daje lastnik Alojzij Stucin, Orehek, Cerkno.

Ivan Krže

ima v zalogi vse raznovrstne KUHINJSKE IN HIŠNE POTREBŠČINE

iz stekla, aluminija, lesa, emajlirane prsti itd. — KROGLE ZA IGRO iz ameriškega lesa. — Nizke cene!

TRST, Piazza S. Giovanni, št. 1.

Cerkvena umetnost - Dober tisk

NOVA TRGOVINA

ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podob, svetinj in drugih nabožnih predmetov. Cerkvena obleka in potreščine. KONKURENČNE CENE.

Zadružna tiskarna.

GORICA, VRH PLACUTE, 18.

Tiska za urade, zasebnike in društva od najbolj priprostege do najfinjšega naročila.

Medmestni telefon šte. 253.

SEMENA

detelje, sočivja in cvetic. Velika izbira cvetic za vrte, soba ne i.t.d. Čebulčki datij, tuberos, begonj, gladioli i. t. d.

Zemlja in gnojila v več vrstah.

na zahtevo cenik brezplačno. — Odlikovano cvetličarsko in vrtnarsko podjetje

M. GERMAN - TRST

Via Michelangelo 718 - prodajalna Via Roma 3. Tel. 12-49.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospoka ul.) 14
Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne!

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancelubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni sklad:
60.000.000 dinarjev

Bavi se z vsemi bančnimi posli. Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru najboljše. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9^{1/2} do 12.30 in od 14^{1/2} do 16 ure.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst via Cappin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE MISLI NA VSE:

- 1.) da bo zdravo za nogo,
- 2.) da bo elegantno,
- 3.) da bo trdno,
- 4.) da bo cena primerna.

FORCESSIN TE ZADOVOLJI V VSEH TOČKAH.

Slovenci! Kupujte samo pri FORCESSINU!